

BARNAVERND OG PEDOFILI

Fráboðanarskyldan:

Heldur einaferð ov nógv enn einaferð ov **lítið**

FRÁBOÐANARSKYLDA – Tað er ikki neyðugt at vera vísur í, at okkurt er galið. Ein illgruni er nóg mikið til, at tú eigur at boða frá. Tað sigur Jeannet Ryggshamar Bech, sosialráðgevi, sum arbeiðir í donsku Barnaverndini

Barbara Holm

Jeannet Ryggshamar Bech hevur starvast í ungdoms og familjudeildini í Danmark – sum svarar til føroysku Barnaverndina – seinastu tíðina, og hennara royndir siga, at fólk grundleggjandi misskilja barnaverndina og tess uppgávu.

– Tað er einki at óttast. Vit vilja ikki taka barnið ella gera nøkrum nakað ringt. Einasta endamálið hjá Barnaverndini er at tryggja, at barnið fær eitt gott lív. Og tað kunnu

vit millum annað gera við at vegleiða familjurnar og geva teimum hjálp, sigur Jeannet Ryggshamar Bech.

Hon vísir á, at í Føroyum kunnu fólk hava trupult við at siga frá, og mong teirra, sum hava staðið fram í samband við seksuelt misbrúk siga, at eingin meldaði teirra tilburð til Barnaverndina, hóast fleiri vóru greið yvir, at okkurt ikki ruggaði rætt.

– Vit hoyra mangan fólk siga, at tey vistu, at okkurt var á vási, men at tey ikki tordu at boða frá, greiður

Jeannet frá.

Í einum lítlum samfelag kann orsøkin vera, at sosialu avleiðingarnar eru stórar, og tí halda fólk seg aftur.

– Tað er umráðandi, at fólk skilja uppgávuna hjá Barnaverndini. Tað er ikki at taka barnið frá familjuni, ella at gera støðuna verri. Tað er snøgt sagt at finna útav hvat er galið, og síðani hjálpa sum best ber til, sigur Jeannet.

Hon vísir á, at seinasti útvegurin hjá Barnaverndini í Danmark er at taka børnini frá familjunum, men hetta

verður ikki gjørt, um nøkur vón er fyri, at familjan kann fáa tað betri.

Í sínum starvi hevur Jeannet mangan upplivað, at mál vera fráboðað til Barnaverndina, hóast pedagogar vita, at talan ikki er um álvarssom mál.

– Men tey melda kortini, tí tað skulu tey sambært lógini. Og við at praktisera lógina til fulnar hvørja ferð, sleppa skúlarnir ella dagstovrnarnir frá at meta um hvørja einstøku støðu, sigur Jeannet Ryggshamar Bech.

Allan Mortensen

Mannligir pedagogar halda seg aftur

PEDOFILI – Tað er langt úti, at mannligir pedagogar nú noyðast at halda eina ónatúrliga frástøðu til børnini. Tað sigur Allan Mortensen, pedagogur

Barbara Holm

Allan Mortensen hevur arbeitt sum pedagogur í mong ár. Umframt hetta hevur hann eisini gjørt ungdómsarbeiði í samkomum, og hevur tí nógv ar royndir við at arbeiða við børnum.

Men tíðirnar eru broyttar. Seinastu árin hevur Allan hugsað alsamst meira um hvussu hann skal uppføra seg í sínum starvi, og í dag er støðan tann, at Allan syrgir fyri, at hann ongantið er einsamallur við børnunum.

– Eg havi ongantið áður hugsað um hvussu eg skal vera og ikki yvirfyri børnunum. Men í dag hugsji eg nógv um tað, sigur Allan Mortensen.

Tað er í kjalarvørrinum av pedofili kjakinum, sum hevur verið seinastu árin í Føroyum, at hugburðurin hjá Allan er broyttur.

– Um tey smærru børnini sita á vesinum, og rópa at tey eru liðug, so fari eg heldur eftir einum kvinnuligum pedagogi, enn at fara inn sjálvur, sigur Allan.

Hann heldur, at tað eru serliga teir mannligu pedagogarnir, sum noyðast at hugsa um, at ikki enda í

støðum, har ivi kann vera sáddur um teirra atferð móttvegis børnunum.

Kann gerast ov nógv Allan Mortensen heldur tað vera gott, at føroyingar hava tikið kjakið upp um kynsligan ágang. Men hinvegin vísir hann á, at tað kann gerast ov nógv.

– Tað kann væl vera, at orsøkin til, at færri mannligir lærarar og pedagogar søkja inn á skúlarnar í dag er, at alt kjakið um pedofili hevur ført við sær, at menn halda seg aftur frá hesum størvum, sigur Allan Mortensen.

Tað er serliga kjakið í miðlunum og aðrastaðnis, sum hevur ført hesar broytingar við sær. Í gerandisdegnum merkir Allan ikki, at hann ella aðrir mannligir pedagogar vera mistonktur fyri at uppføra seg skeivt.

– Foreldrini vísa ikki nakra misnøgd við okkara arbeiði, men tað eru tankar sum eru komnir, eftir at kjakið um pedofili hevur tikið dik á seg, sigur Allan.

Hann vísir samstundis á, at hann er fegin um, at almennu Føroyar nú gera meira fyri at hjálpa teimum, sum hava verið fyri kynsligum ágangi.

Ikki longur **tabu** at boða frá

FRÁBOÐANARSKYLDA Foreldrini skilja, at vit hava eina fráboðanarskyldu, og tí eru vit noydd at boða Barnaverndini frá, um vit hava illgruna um, at barnið verður misrøkt, sigur Høgni Joensen, stjóri í Skúlanum við Løgmannabreyt

Tá ið Høgni Joensen, skúlastjóri í Skúlanum við Løgmannabreyt byrjaði sum lærari fyri gott 30 árum síðani, var tað als ikki vanligt, at lærarar høvdu samband við Barnaverndina. Men støðan er broytt, og nú er samstarvið millum Barnaverndina og skúlarnir gerandiskostur.

Høgni Joensen heldur, at samstarvið millum Barnaverndina og skúlarnar rigga væl, og at tøgningin er brotin, tá ið umræður misrøkt ella harðskap móti børnum.

Ikki bara harðskapur og misnýtsla

Tey flestu hugsa allarhelst um harðskap ella kynsliga misnýtslu, tá ið Barnaverndin kemur upp í leikin. Men tað er verri enn so allur sannleikin. Um børn eru ov feit, ikki gera lektur ella eru skitin, so er tað eisini mál,

sum Barnaverndin skal taka støðu til.

Høgni Joensen vísir á, at tá ið talan er um mál, har foreldrini á onkran hátt ikki geva barninum tað neyðugu røktina, so vera foreldrini innkallað til ein fund, har lærarar og skúlastjórin greiða frá, at nú verður málið meldað til Barnaverndina.

Um talan er um harðskap ella kynsliga misnýtslu, so fer málið beinleiðis víðari til Barnaverndina og lögreluna,

uttan at foreldrini vera kunnad um hetta.

– Um vit til dømis síggja, at eitt barn ikki ger lektur, kemur skitið í skúla og líknandi, so eygleiða vit støðuna í eitt tíðarskeið, og um vit meta, at talan ikki er um eitt eingangsdømi, so venda vit okkum til Barnaverndina, greiður Høgni Joensen frá.

Skúlin ger altíð eina heildarmeting av støðuni, áðrenn farið verður víðari til Barnaverndina.

Ikki trupult at síggja familjurnar aftur

Mangan hevur verið nevnt, at tað er torførari at boða frá í Føroyum enn aðrastaðni, tí samfelagið er so lítið. Men Høgni Joensen vísir á, at tað ikki longur er hvørki flovisligt ella niðurgerandi fyri familjurnar, at Barnaverndin kemur uppí leikin, og mangan

eru familjurnar fegnar um at fáa hjálp.

– Tað eru nógv, sum hava figgarligar ella sosialar trupulleikar, og tey njóta gott av, at Barnaverndin kann hjálpa teimum at fáa skil á heima við hús, sigur Høgni Joensen.

Hann vísir á, at fyri nøkrum árum síðani var tað ógvuliga pinligt fyri føroyskar familjur, at Barnaverndin kom uppí leikin, men soleiðis er støðan ikki longur.

– Lógin er ógvuliga greið um hvør hevur fráboðanarskyldu o.s.fr., og tí skilja fólk eisini, at vit mugu boða frá. Tað ger eisini, at tað ikki longur er eins flovisligt fyri familjurnar at Barnaverndin verður kunnað, sigur Høgni Joensen, stjóri í Skúlanum við Løgmannabreyt.

barbara@sosialurin.fo